

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGIDA
DAVLAT RO'YXATIDAN O'TKAZILDI
RO'YXAT RAQAMI: 3698
2025 - yil 03 - Noyabr

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MARKAZIY BANKI BOSHQARUVINING
QARORI

**Banklar tomonidan qimmatbaho metallar bilan operatsiyalarni
amalga oshirish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida**

O'zbekiston Respublikasining "O'zbekiston Respublikasining Markaziy banki to'g'risida"gi Qonuniga muvofiq O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki boshqaruvi qaror qiladi:

1. "Banklar tomonidan qimmatbaho metallar bilan operatsiyalarni amalga oshirish tartibi to'g'risidagi nizom" ilovaga muvofiq tasdiqlansin.

2. Mazkur qaror rasmiy e'lon qilingan kundan e'tiboran kuchga kiradi.

O'zbekiston Respublikasi
Markaziy banki Raisi
14-Oktabr 2025-yil
25/6- son

ISHMETOV TIMUR
AMINDJANOVICH

O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki boshqaruvining
2025-yil 14-oktabrdagi 25/6-son qaroriga
ILOVA

**Banklar tomonidan qimmatbaho metallar bilan operatsiyalarni amalga
oshirish tartibi to'g'risidagi
NIZOM**

Mazkur Nizom banklar, shu jumladan mikromoliya banklari (bundan buyon matnda banklar deb yuritiladi) tomonidan qimmatbaho metallar bilan operatsiyalarni amalga oshirish tartibini belgilaydi.

1-bob. Umumiy qoidalar

1. Ushbu Nizomda quyidagi asosiy tushunchalardan foydalaniladi:

o'lchovli oltin quymalar – O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki (bundan buyon matnda Markaziy bank deb yuritiladi) tomonidan muomalaga chiqarilgan hamda O'zDSt 1174:2020 "O'lchovli oltin quymalar. Texnikaviy shartlar" talablariga mos keladigan o'lchovli quymalar;

mijoz – o'lchovli oltin quymalarni bankning mobil ilovasi orqali sotib olish va qaytarib sotish hamda qimmatbaho metallarni elektron (jismoniy bo'lmagan) ko'rinishda sotib olish va qaytarib sotishni amalga oshiruvchi jismoniy va yuridik shaxslar;

metall hisobvarag'i – banklar tomonidan mijozlarga qimmatbaho metallar bilan operatsiyalarni amalga oshirish va ularni hisobini yuritish uchun ochiladigan hisobvaraq;

qimmatbaho metallarning egasizlantirilgan (jismoniy bo'lmagan) hisobvarag'i – banklar tomonidan qimmatbaho metallarni elektron ko'rinishda, alohida belgilersiz (seriya raqami, ishlab chiqaruvchisi, asillik darajasi) hisobini yuritish va boshqa operatsiyalarni amalga oshirish maqsadida ochiladigan metall hisobvaraq.

qimmatbaho metallarni mas'ul saqlash hisobvarag'i – o'lchovli oltin quymalarni ularning individual belgilarini saqlab qolgan holda mas'ul saqlash hamda jismoniy shaklda hisobga olish uchun bank tomonidan mijozga ochiladigan metall hisobvaraq.

2. O'zbekiston Respublikasida ishlab chiqarilgan, qimmatbaho metallardan tayyorlangan, Markaziy bank tomonidan muomalaga chiqarilgan o'lchovli oltin quymalarni Markaziy bankning hududiy bosh boshqarmalari va tijorat banklari orqali sotish va qaytarib sotib olish tartibi O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 30-iyundagi 412-son "O'zbekiston Respublikasida ishlab chiqarilgan va qimmatbaho metallardan

tayyorlangan o'lchovli yombilarni sotish va qaytarib sotib olish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi qaroriga muvofiq amalga oshiriladi.

3. Mazkur Nizomda qimmatbaho metallar bilan bog'liq quyidagi operatsiyalar amalga oshiriladi:

mijozlar tomonidan o'lchovli oltin quymalarni bankning mobil ilovasi orqali sotib olish va qaytarib sotish;

banklar tomonidan o'lchovli oltin quymalarni Markaziy bankdan sotib olish orqali sotish va qaytarib sotib olish;

banklar tomonidan qimmatbaho metallarni elektron (jismoniy bo'lmagan) ko'rinishda sotish va qaytarib sotib olish.

2-bob. O'lchovli oltin quymalarni bankning mobil ilovasi orqali sotish va qaytarib sotib olish

4. Mijoz o'lchovli oltin quymalarni bankning mobil ilovasi orqali sotib olishi va qaytarib sotishi mumkin.

5. O'lchovli oltin quymalarni sotib olish va qaytarib sotish xizmatidan foydalanish uchun mijoz tegishli bankning mobil ilovasida Mijozlarni raqamli identifikatsiya qilish tartibi to'g'risidagi nizomga (ro'yxat raqami 3322, 2021-yil 30-sentabr) asosan raqamli identifikatsiyadan o'tadi.

6. Bank va mijoz o'rtasida o'lchovli oltin quymalarni sotish va qaytarib sotib olish bankning mobil ilovasida oferta shartnomasini tasdiqlash orqali amalga oshiriladi.

7. Bankning mobil ilovasi orqali o'lchovli oltin quymani sotib olish va sotish operatsiyasi Mijozlarni raqamli identifikatsiya qilish tartibi to'g'risidagi nizomga (ro'yxat raqami 3322, 2021-yil 30-sentabr) asosan mijoz tomonidan raqamli autentifikatsiya yordamida tasdiqlanishi lozim.

8. O'lchovli oltin quymalarni sotib olish va qaytarib sotishda to'lov bankning mobil ilovasida ro'yxatdan o'tgan bank kartasi, bank hisobvarag'i yoki elektron hamyon orqali amalga oshiriladi.

9. To'lov muvaffaqiyatli o'tganidan so'ng bankning mobil ilovasida mijoz tomonidan sotib olingan oltin quymaning "maxfiy kod"i aks ettiriladi.

10. Mijoz yoki uning vakili (ishonchnoma asosida) o'lchovli oltin quymalarni ular sotib olingan kundan boshlab besh ish kuni ichida olib ketishi yoki oferta shartnomasida

ko'rsatilgan shartlarga rozi bo'lgan holda bankda qimmatbaho metallarni mas'ul saqlash hisobvarag'ida saqlash uchun qoldirishi mumkin.

11. Mijoz yoki uning vakili sotib olingan o'lchovli oltin quymalarni bankdan olish uchun shaxsni tasdiqlovchi hujjat, vakilning ishonchnomasi hamda bankning mobil ilovasi orqali kelgan "maxfiy kod"ni taqdim etadi.

12. O'lchovli oltin quymalarni mas'ul saqlashda ularning alohida belgilari (metall turi, asillik darajasi, vazni, ishlab chiqaruvchi tashkilot nomi, seriyasi) ko'rsatiladi.

13. Mijoz tomonidan o'lchovli oltin quymalarni bankning mobil ilovasi orqali sotib olish bo'yicha to'lov amalga oshirilganda bank quyidagi buxgalteriya o'tkazmasini amalga oshiradi:

debet "Kassa hisobvarag'i yoki bankning vakillik hisobvarag'i yoxud mijozning hisobvarag'i";

kredit 29802 To'lanishi lozim bo'lgan mablag'lar – Tovar-moddiy qimmatliklar va xizmatlar uchun".

14. Mijoz tomonidan sotib olingan, lekin besh ish kuni ichida olib ketilmagan o'lchovli oltin quyma bo'yicha bank quyidagi buxgalteriya o'tkazmasini amalga oshiradi:

debet 93609 "Saqlanayotgan qimmatbaho buyumlar";

kredit 96379 "Saqlanayotgan qimmatli qog'ozlar va boshqa qimmatbaho buyumlar bo'yicha kontr-hisobvaraq".

15. Mijozga bankning mobil ilovasida quyidagi ma'lumotlar doimiy ravishda taqdim etib boriladi:

sotuv shaxobchalarida mavjud o'lchovli oltin quymalar qoldig'i;

o'lchovli oltin quymalarning joriy sotish va qaytarib sotib olish narxlari;

sotuv shaxobchalarining manzili va telefon raqamlari.

16. Mijoz tomonidan sotib olingan va olib ketilgan o'lchovli oltin quymalarni qaytarib sotish O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 30-iyundagi 412-son "O'zbekiston Respublikasida ishlab chiqarilgan va qimmatbaho metallardan tayyorlangan o'lchovli yombilarni sotish va qaytarib sotib olish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi qaroriga muvofiq amalga oshiriladi.

17. Sotib olingan, biroq olib ketilmasdan bankning qimmatbaho metallarni mas'ul saqlash hisobvarag'ida saqlanayotgan o'lchovli oltin quymalar mijoz tomonidan bankning mobil ilovasi orqali qayta sotilishi mumkin.

3-bob. Banklar tomonidan o'lchovli oltin quymalarni Markaziy bankdan sotib olish orqali mijozga sotish va qaytarib sotib olish

18. Bank o'lchovli oltin quymalarni Markaziy bankdan shartnomaga asosan sotib olishi hamda mijozga mustaqil ravishda sotishi va qaytarib sotib olishi mumkin.

19. Bank Markaziy bankka shartnomada nazarda tutilgan muddatlarda o'lchovli oltin quymalarning kerakli miqdori va nominalini ko'rsatgan holda buyurtmanoma taqdim etadi.

20. Bank Markaziy bank tomonidan buyurtmanoma rasmiylashtirilgan sanadan boshlab ikki bank ish kuni ichida hisobvara-q-fakturada ko'rsatilgan to'lovni amalga oshirishi lozim.

21. O'lchovli oltin quymalar bankka buyurtmanoma rasmiylashtirilgan kundagi Markaziy bank tomonidan belgilangan narxda sotiladi.

22. Markaziy bank tomonidan o'lchovli oltin quymalarni bankka sotish va qaytarib sotib olish narxi milliy valyutada Markaziy bank tomonidan marja va chegirmani qo'llash orqali belgilanadi.

Bunda Markaziy bank foyda olish maqsadini ko'zlamaydi. Marja va chegirma miqdorlari operatsion xarajatlardan kelib chiqib belgilanadi.

23. Bank tomonidan sotib olingan o'lchovli oltin quymalarni Markaziy bankdan olib ketish va qaytarib olib kelish xarajatlari shartnomaga muvofiq amalga oshiriladi.

24. Markaziy bankdan sotib olingan o'lchovli oltin quymalar bo'yicha bank quyidagi buxgalteriya o'tkazmalarini amalga oshiradi:

debet 19909 "Olinishi lozim bo'lgan mablag'lar – Tovar-moddiy qimmatliklar uchun" (bank);

kredit 29802 "Tovar–moddiy qimmatliklar va ko'rsatilgan xizmatlar uchun to'lanadigan mablag'lar" (Markaziy bank);

debet 29802 "Tovar–moddiy qimmatliklar va ko'rsatilgan xizmatlar uchun to'lanadigan mablag'lar" (Markaziy bank);

kredit 102XX "Tegishli qimmatbaho metallar hisobvarag'i" (Markaziy bank);

debet 10901 "Qimmatbaho metallar" (bank);

kredit 19909 "Tovar–moddiy qimmatliklar uchun to'langan mablag'lar" (bank).

25. Mijozlar o'lovli oltin quymalarni tegishli bank filialida shaxsni tasdiqlovchi hujjat yoki yuridik shaxs vakilining shaxsini tasdiqlovchi hujjati asosida sotishi va qaytarib sotib olishi mumkin.

Bank tomonidan o'lovli oltin quymalarni mijozga bankning mobil ilovasi orqali sotish va qaytarib sotib olish ushbu Nizomning 2-bobiga muvofiq amalga oshiriladi.

26. Markaziy bankdan sotib olingan o'lovli oltin quymalarni mijozga sotish va qaytarib sotib olish narxlari bank tomonidan London qimmatbaho metallar bozori uyushmasining narxlari hamda o'lovli oltin quymalarga bo'lgan talab va taklifni hisobga olgan holda mustaqil ravishda belgilanadi hamda ushbu narxlarga bank tomonidan operatsion kun davomida o'zgartirish kiritilishi mumkin.

27. O'lovli oltin quymalarni sotishda bank tomonidan quyidagi buxgalteriya o'tkazmalari amalga oshiriladi:

1) bank tomonidan daromad olinganda (jismoniy shaxslar):

debet "Kassa hisobvarag'i yoki bankning vakillik hisobvarag'i yoxud mijozning hisobvarag'i" (to'lov summasi);

kredit 29801 "Mijozlar bilan hisob-kitoblar" (to'lov summasi);

debet 29801 "Mijozlar bilan hisob-kitoblar" (metall bahosi);

kredit 10901 "Qimmatbaho metallar" (metall bahosi);

debet 29801 "Mijozlar bilan hisob-kitoblar" (olingan daromad summasi);

kredit 45213 "Qimmatbaho metallar bilan operatsiyalardan olingan daromad" (olingan daromad summasi);

2) bank tomonidan daromad olinganda (yuridik shaxslar):

debet "Yuridik shaxsning hisobvarag'i" (to'lov summasi);

kredit 29801 "Mijozlar bilan hisob-kitoblar" (to'lov summasi);

debet 29801 "Mijozlar bilan hisob-kitoblar" (metall bahosi);

kredit 10901 "Qimmatbaho metallar" (metall bahosi);

debet 29801 "Mijozlar bilan hisob-kitoblar" (olingan daromad summasi);

kredit 45213 "Qimmatbaho metallar bilan operatsiyalardan olingan daromad" (olingan daromad summasi);

3) bank tomonidan zarar ko'rilganda (jismoniy shaxslar):

debet "Kassa hisobvarag'i yoki bankning vakillik hisobvarag'i yoxud mijozning hisobvarag'i" (to'lov summasi);

kredit 29801 "Mijozlar bilan hisob-kitoblar";

debet 55606 “Qimmatbaho metallar, toshlar va tangalar bo'yicha tijorat operatsiyalaridan ko'rilgan zararlar” (ko'rilgan zarar summasi);

kredit 29801 “Mijozlar bilan hisob-kitoblar” (to'lov summasi);

debet 29801 “Mijozlar bilan hisob-kitoblar” (metall bahosi);

4) bank tomonidan zarar ko'rilganda (yuridik shaxslar):

debet Yuridik shaxsning hisobvarag'i (to'lov summasi);

kredit 29801 “Mijozlar bilan hisob-kitoblar” (metall bahosi);

debet 55606 “Qimmatbaho metallar, toshlar va tangalar bo'yicha tijorat operatsiyalaridan ko'rilgan zararlar” (ko'rilgan zarar summasi);

kredit 29801 “Mijozlar bilan hisob-kitoblar” (metall bahosi);

debet 29801 “Mijozlar bilan hisob-kitoblar” (metall bahosi);

kredit 10901 “Qimmatbaho metallar” (metall bahosi).

28. O'lchovli oltin quymalar jismoniy va yuridik shaxslardan qaytarib sotib olinganda “Qimmatbaho metallar” hisobvarag'iga kirim qilinadi hamda quyidagi buxgalteriya o'tkazmalari amalga oshiriladi:

1) bank tomonidan daromad olinganda (jismoniy shaxslar):

debet 10901 “Qimmatbaho metallar” (metall bahosi);

kredit 29801 “Mijozlar bilan hisob-kitoblar” (to'lov summasi);

debet 29801 “Mijozlar bilan hisob-kitoblar” (to'lov summasi);

kredit “Kassa hisobvarag'i yoki bankning vakillik hisobvarag'i yoxud mijozning hisobvarag'i” (to'lov summasi);

debet 10901 “Qimmatbaho metallar” Olingan daromad summasi (to'lov summasi);

kredit 45213 “Qimmatbaho metallar bilan operatsiyalardan olingan daromad” (olingan daromad summasi);

2) bank tomonidan daromad olinganda (yuridik shaxslar):

debet 10901 “Qimmatbaho metallar” (metall bahosi);

kredit 29801 “Mijozlar bilan hisob-kitoblar” (to‘lov summasi);

debet 29801 “Mijozlar bilan hisob-kitoblar” (to‘lov summasi);

kredit Yuridik shaxsning hisobvarag‘i;

debet 10901 “Qimmatbaho metallar” (olingan daromad summasi);

kredit 45213 “Qimmatbaho metallar bilan operatsiyalardan olingan daromad”
(olingan daromad summasi);

3) bank tomonidan zarar ko‘rilganda (jismoniy shaxslar):

debet 10901 “Qimmatbaho metallar” (metall bahosi);

kredit 29801 “Mijozlar bilan hisob-kitoblar” (to‘lov summasi);

debet 55606 “Qimmatbaho metallar, toshlar va tangalar bo‘yicha tijorat
operatsiyalaridan ko‘rilgan zararlar” (ko‘rilgan zarar summasi);

kredit 29801 “Mijozlar bilan hisob-kitoblar” (to‘lov summasi);

debet 29801 “Mijozlar bilan hisob-kitoblar” (to‘lov summasi);

kredit “Kassa hisobvarag‘i yoki bankning vakillik hisobvarag‘i yoxud mijozning
hisobvarag‘i”;

4) bank tomonidan zarar ko‘rilganda (yuridik shaxslar):

debet 10901 “Qimmatbaho metallar” (metall bahosi);

kredit 29801 “Mijozlar bilan hisob-kitoblar” (to‘lov summasi);

debet 55606 “Qimmatbaho metallar, toshlar va tangalar bo‘yicha tijorat
operatsiyalaridan ko‘rilgan zararlar” (ko‘rilgan zarar summasi);

kredit 29801 “Mijozlar bilan hisob-kitoblar” (to‘lov summasi);

debet 29801 “Mijozlar bilan hisob-kitoblar” (to‘lov summasi);

kredit Yuridik shaxsning hisobvarag‘i.

29. Bank tomonidan o'lchovli oltin quymalarni mijozdan qaytarib sotib olishda qadoqning buzilishi yoki texnik talablarga mos kelmaslik holatlari aniqlangan taqdirda, o'lchovli oltin quymalar O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 30-iyundagi 412-son "O'zbekiston Respublikasida ishlab chiqarilgan va qimmatbaho metallardan tayyorlangan o'lchovli yombilarni sotish va qaytarib sotib olish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi qaroriga muvofiq texnik ekspertizadan o'tkaziladi.

30. Bank tomonidan har bank ish kuni uchun London qimmatbaho metallar bozori uyushmasining ertalabki fiksingi va Markaziy bankning shu kundagi valyuta kursi asosida oltinning hisob narxi aniqlanadi hamda bankning balansidagi 10901 "Qimmatbaho metallar" hisobvarag'idagi oltin qoldiqlari qayta baholanadi.

31. London qimmatbaho metallar bozori uyushmasining har bank ish kunidagi ertalabki fiksingi asosida shu kun uchun bir gramm oltinning hisob narxi hisoblanadi va Markaziy bankning shu kungi valyuta kursiga ko'paytiriladi.

Bunda oltinning hisob narxi qimmatbaho metallar bilan bog'liq buxgalteriya operatsiyalarini amalga oshirish hamda bankning mobil ilovasida e'lon qilib borish uchun qo'llaniladi.

32. Oltin qoldiqlarini har bank ish kuni uchun qayta baholash quyidagi formula asosida amalga oshiriladi:

$$P_{G/UZS} = \frac{P_W \times Y}{E_{CB}}$$

Bunda:

$P_{G/UZ}$ – bir gramm oltinning so'mdagi narxi (natija 2 xonali songacha yaxlitlanadi);

P_W – London qimmatbaho metallar bozori uyushmasining ertalabki fiksingi (doll./tr.uns.);

Y – bir troy unsiyaning grammdagi ekvivalenti (1 tr. uns. = 31.1034768 gramm);

E_{CB} – Markaziy bankning shu kundagi rasmiy valyuta kursi.

33. Oltin qoldiqlarini har bank ish kuni uchun qayta baholashda:

a) agar kunlik hisob narxi joriy balans qiymatidan yuqori bo'lsa, quyidagi buxgalteriya o'tkazmalari amalga oshiriladi:

debit 10901 "Qimmatbaho metallar" (har bank ish kuni hisob narxida hisoblangan qimmatbaho metallning balans qiymati va qimmatbaho metallning joriy balans qiymati o'rtasidagi farq summasi);

kredit 45403 "Valyuta qoldiqlarini qayta baholashdan olingan foyda";

b) agar kunlik hisob narxi joriy balans qiymatidan past bo'lsa, quyidagi buxgalteriya o'tkazmalari amalga oshiriladi:

debit 55304 "Valyuta qoldiqlarini qayta baholashdan ko'rilgan zararlar" (har bank ish kuni hisob narxida hisoblangan qimmatbaho metallning balans qiymati va qimmatbaho metallning joriy balans qiymati o'rtasidagi farq summasi);

kredit 10901 "Qimmatbaho metallar".

4-bob. Banklar tomonidan qimmatbaho metallarni elektron (jismoniy bo'lmagan) ko'rinishda sotish va qaytarib sotib olish

34. Mijoz qimmatbaho metallarni sotib olish va qaytarib sotishni bankning filiallari, bank xizmatlari markazlari yoki bankning mobil ilovasi orqali amalga oshiradi.

35. Bank tomonidan mijozga qimmatbaho metallarni elektron (jismoniy bo'lmagan) ko'rinishda sotish va qaytarib sotib olish metall hisobvaraqlarni ochish, yuritish va yopish yo'li bilan amalga oshiriladi.

36. Metall hisobvaraqlarini ochish, yuritish va yopish mijoz bilan bank o'rtasida tuziladigan yozma shartnoma yoki mobil ilova orqali oferta shartnomasini tasdiqlash yo'li bilan amalga oshiriladi.

37. Mijozning metall hisobvaraqlarini ochish, yuritish va yopish Bank hisobvaraqlarini ochish, yuritish va yopish tartibi to'g'risidagi yo'riqnomaga (ro'yxat raqami 3420, 2023-yil 8-fevral) asosan amalga oshiriladi.

38. Mijozning metall hisobvaraqlari tarkibida Tijorat banklarida buxgalteriya hisobining hisobvaraqlar rejasiga (ro'yxat raqami 3336, 2021-yil 26-noyabr) muvofiq, qimmatbaho metallarning egasizlantirilgan (jismoniy bo'lmagan) hisobvaraqlari jismoniy shaxslar uchun 22644 "Mijozlarning metall hisobvaraqlari bo'yicha majburiyatlar" hamda

yuridik shaxslar uchun mos ravishda 202XX talab qilib olinguncha saqlanadigan depozitlar yoki 204XX jamg'arma depozitlar hisobvaraqlari ochiladi hamda tegishli valyuta kodi (oltin 959, kumush 961) kiritiladi.

39. Elektron (jismoniy bo'lmagan) ko'rinishdagi qimmatbaho metall bank tomonidan mijozga sotish va qaytarib sotib olish obyekti bo'lib hisoblanadi. Bunda bank tomonidan mijozga qimmatbaho metall jismoniy ko'rinishda berilishi ta'qiqlanadi.

40. Metall hisobvaraq orqali qimmatbaho metallarni bankning mobil ilovasi orqali sotib olish va qaytarib sotish xizmati faqat bankning mobil ilovasida identifikatsiyadan o'tgan mijozga taqdim etiladi.

41. Metall hisobvaraq orqali qimmatbaho metallarni bankning mobil ilovasi orqali sotib olish va qaytarib sotishda Mijozlarni raqamli identifikatsiya qilish tartibi to'g'risidagi nizomga (ro'yxat raqami 3322, 2021-yil 30-sentabr) asosan mijoz raqamli autentifikatsiyadan o'tadi.

42. Metall hisobvaraq orqali qimmatbaho metallarni bankning mobil ilovasi orqali sotib olish va qaytarib sotishda to'lov bankning mobil ilovasida ro'yxatdan o'tgan bank kartasi, bank hisobvarag'i yoki elektron hamyon orqali amalga oshiriladi.

To'lov muvaffaqiyatli o'tganidan so'ng, bank tomonidan bankning mobil ilovasi orqali mijozga elektron (jismoniy bo'lmagan) ko'rinishdagi qimmatbaho metall sotib olinganligi to'g'risida tasdiqnoma beriladi.

43. Qimmatbaho metallarni mijozga sotish va qaytarib sotib olish narxlari qimmatbaho metallarning jahon bozoridagi narxlarini hisobga olgan holda bank tomonidan mustaqil ravishda belgilanadi va ushbu narxlarga operatsion kun davomida o'zgartirish kiritilishi mumkin.

44. Qimmatbaho metallarning sotish va qaytarib sotib olish narxlari banklarning rasmiy veb-sayti, mobil ilovasi va ijtimoiy tarmoqlardagi rasmiy sahifalari orqali doimiy ravishda e'lon qilib boriladi.

45. Elektron (jismoniy bo'lmagan) qimmatbaho metall (oltin) sotib olishda bank quyidagi buxgalteriya o'tkazmalarini amalga oshiradi:

debet 17409 "Qonunchilik hujjatlarida nazarda tutilgan boshqa to'lovlar bo'yicha bank kartalaridan hisobdan chiqarilishi lozim bo'lgan pul mablag'lari bo'yicha tranzit

hisobvaraqlari”;

kredit 17101 “Valyuta pozitsiyasi hisobvaraqlari”;

debet 17101 “Valyuta pozitsiyasi hisobvaraqlari”;

kredit 22644 “Mijozlarning metall hisobvaraqlari bo’yicha majburiyatlar”;

debet 17101 “Valyuta pozitsiyasi hisobvaraqlari”;

kredit 45213 “45213 Bankning qimmatbaho metallar, toshlar va tangalar bilan amalga oshirgan operatsiyalari bo’yicha daromadlari”;

debet 55114 “Vositachilik xarajatlari va xizmatlar uchun xarajatlar – Qimmatbaho metallar, toshlar va tangalarning oldi-sotdi hisobvaraqlari”;

kredit 17101 “Valyuta pozitsiyasi hisobvaraqlari”;

debet 22618 “Jismoniy shaxslarning bank kartalari bo’yicha majburiyatlari”;

yoki 22617 “Pensionerlarning bank kartalari bo’yicha majburiyatlar”;

kredit 23514 “Qonunchilik hujjatlarida nazarda tutilgan boshqa to’lovlar bo’yicha oluvchining hisobvaraqlariga o’tkazilishi lozim bo’lgan bank kartalaridan kelib tushgan pul mablag’lari”;

debet 23514 “Qonunchilik hujjatlarida nazarda tutilgan boshqa to’lovlar bo’yicha oluvchining hisobvaraqlariga o’tkazilishi lozim bo’lgan bank kartalaridan kelib tushgan pul mablag’lari”;

kredit 17409 “Mijozlarning bank kartalaridan hisobdan chiqarilishi lozim bo’lgan mablag’lar bo’yicha tranzit hisobvaraqlari”.

46. Elektron (jismoniy bo’lmagan) metall (kumush) sotib olishda bank quyidagi buxgalteriya o’tkazmalarini amalga oshiradi:

debet 17409 “Mijozlarning bank kartalaridan hisobdan chiqarilishi lozim bo’lgan mablag’lar bo’yicha tranzit hisobvaraqlari”;

kredit 17101 “Valyuta pozitsiyasi hisobvaraqlari”;

debet 17101 “Valyuta pozitsiyasi hisobvaraqlari”;

kredit 22644 “Mijozlarning metall hisobvaraqlari bo‘yicha majburiyatlar”;

debet 17101 “Valyuta pozitsiyasi hisobvaraqlari”;

kredit 45213 “Bankning qimmatbaho metallar, toshlar va tangalar bilan amalga oshirgan operatsiyalari bo‘yicha daromadlar”;

debet 55114 “Vositachilik xarajatlari va xizmatlar uchun xarajatlar – Qimmatbaho metallar, toshlar va tangalarning oldi-sotdi hisobvaraqlari”;

kredit 17101 “Valyuta pozitsiyasi hisobvaraqlari”;

debet 22618 “Jismoniy shaxslarning bank kartalari bo‘yicha majburiyatlari”;

yoki 22617 “Pensionerlarning bank kartalari bo‘yicha majburiyatlar”;

kredit 23514 “Qonunchilik hujjatlarida nazarda tutilgan boshqa to‘lovlar bo‘yicha oluvchining hisobvaraqlariga o‘tkazilishi lozim bo‘lgan bank kartalaridan kelib tushgan pul mablag‘lari”;

debet 23514 “Qonunchilik hujjatlarida nazarda tutilgan boshqa to‘lovlar bo‘yicha oluvchining hisobvaraqlariga o‘tkazilishi lozim bo‘lgan bank kartalaridan kelib tushgan pul mablag‘lari”;

kredit 17409 “Mijozlarning bank kartalaridan hisobdan chiqarilishi lozim bo‘lgan mablag‘lar bo‘yicha tranzit hisobvaraqlari”.

47. Elektron (jismoniy bo‘lmagan) metall (oltin) sotishda bank quyidagi buxgalteriya o‘tkazmalarini amalga oshiradi:

debet 22644 “Mijozlarning metall hisobvaraqlari bo‘yicha majburiyatlar”;

kredit 17101 “Valyuta pozitsiyasi hisobvaraqlari”;

debet 17101 “Valyuta pozitsiyasi hisobvaraqlari”;

kredit 23120 “Jismoniy shaxslarning bank kartalariga naqd pulsiz o‘tkazilishi lozim bo‘lgan boshqa mablag‘lar bo‘yicha tranzit hisobvaraqlar”;

debet 17101 “Valyuta pozitsiyasi hisobvaraqlari”;

kredit 45213 “Bankning qimmatbaho metallar, toshlar va tangalar bilan amalga oshirgan operatsiyalari bo‘yicha daromadlari”;

debet 55114 “Vositachilik xarajatlari va xizmatlar uchun xarajatlar–Qimmatbaho metallar, toshlar va tangalarning oldi-sotdi hisobvaraqlari”;

kredit 17101 “Valyuta pozitsiyasi hisobvaraqlari”;

debet 23120 “Jismoniy shaxslarning bank kartalariga naqd pulsiz o‘tkazilishi lozim bo‘lgan boshqa mablag‘lar bo‘yicha tranzit hisobvaraqlari”;

kredit 22618 “Jismoniy shaxslarning bank kartalari bo‘yicha majburiyatlari”;

yoki 22617 “Pensionerlarning bank kartalari bo‘yicha majburiyatlar” hisobvarag‘i.

48. Elektron (jismoniy bo‘lmagan) metall (kumush) sotishda bank quyidagi buxgalteriya o‘tkazmalarini amalga oshiradi:

debet 22644 “Mijozlarning metall hisobvaraqlari bo‘yicha majburiyatlar”;

kredit 17101 “Valyuta pozitsiyasi hisobvaraqlari”;

debet 17101 “Valyuta pozitsiyasi hisobvaraqlari”;

kredit 23120 “Jismoniy shaxslarning bank kartalariga naqd pulsiz o‘tkazilishi lozim bo‘lgan boshqa mablag‘lar bo‘yicha tranzit hisobvaraqlari”;

debet 17101 “Valyuta pozitsiyasi hisobvaraqlari”;

kredit 45213 “Bankning qimmatbaho metallar, toshlar va tangalar bilan amalga oshirgan operatsiyalari bo‘yicha daromadlari”;

debet 55114 “Vositachilik xarajatlari va xizmatlar uchun xarajatlar–Qimmatbaho metallar, toshlar va tangalarning oldi-sotdi hisobvaraqlari”;

kredit 17101 “Valyuta pozitsiyasi hisobvaraqlari”;

debet 23120 “Jismoniy shaxslarning bank kartalariga naqd pulsiz o‘tkazilishi lozim bo‘lgan boshqa mablag‘lar bo‘yicha tranzit hisobvaraqlari”.

kredit 22618 “Jismoniy shaxslarning bank kartalari bo‘yicha majburiyatlari”;

yoki 22617 “Pensionerlarning bank kartalari bo‘yicha majburiyatlar” hisobvarag‘i.

49. Qimmatbaho metallar metall hisobvaraqlariga alohida belgilarisiz (seriya raqami, ishlab chiqaruvchisi, asillik darajasi) kirim qilinadi.

50. Metall hisobvaraqlarning valyuta kodi oltin (959) va kumush (961) uchun gramm ekvivalentida ochiladi hamda London qimmatbaho metallar bozori uyushmasining ertalabki fiksing narxlari asosida har bank ish kuni qayta baholanadi.

51. Qimmatbaho metallarni mijozlarning metall hisobvaraqlari o‘rtasida o‘tkazish operatsiyalarini amalga oshirish uchun bank boshqa banklarda vakillik metall hisobvarag‘ini ochishi mumkin.

52. Bank Markaziy bankda shartnoma asosida vakillik metall hisobvarag‘ini ochishi hamda Markaziy bank bilan elektron (jismoniy bo‘lmagan) ko‘rinishdagi qimmatbaho metallni olish va qaytarib sotish operatsiyalarini amalga oshirishi mumkin.

53. Bank metall hisobvaraqlarni yuritishda Ochiq valyuta pozitsiyasini yuritish qoidalarida (ro‘yxat raqami 3301, 2021-yil 7-may) nazarda tutilgan ochiq valyuta pozitsiyasi limitlariga rioya etishi lozim.

54. Metall hisobvaraq mijoz tomonidan yopilgan holatda metall hisobvaraqdagi qoldiqlar:

bank tomonidan sotib olinib, uning qiymati milliy valyutada mijozga naqd ko‘rinishda beriladi yoki bank hisobvarag‘iga o‘tkaziladi;

mijozning boshqa bankdagi metall hisobvarag‘iga o‘tkaziladi.

5-bob. Yakuniy qoida

55. Mazkur Nizom talablarining buzilishida aybdor shaxslar qonunchilik hujjatlarida belgilangan tartibda javobgar bo‘ladilar.